

Izveštaj sa 25. Kongresa Evropskog respiratornog udruženja

Zorica Živković

U Amsterdamu, Holandija, septembra 2015.godine održan je 25. po redu kongres Evropskog Respiratornog udruženja. Pored brojnih sesija iz svih oblasti respiratorne medicine, a bilo ih je preko sto tokom 4 dana kongresa, održano je i 20 poslediplomskih kurseva, edukativnog sadržaja sa temama: respiratorne infekcije, astma, hronična plućna bolest, tuberkuloza, endoskopske metode ispitivanja i lečenja malignih bolesti pluća, plućna hipertenzija i slično. Prvog dana 26. Septembra jedan broj učesnika iz celoga sveta je polagao pismeni test iz adultne i pedijatrijske pulmologije, kojim se stiče diploma validna za evropske zemlje, a osnovni cilj je harmonizacija respiratorne medicine na internacionalnom nivou. Preko 200 lekara je učestvovalo na ovom testu, a skoro 20 000 lekara je učestvovalo u radu kongresa, aktivno svojim prezentacijama i naravno prisustvom na naučnim sesijama, simpozijumima sa temama o najnovijim dostignućima iz respiratorne medicine. Jedna od najnovijih aktivnosti je projekat Evropskog Respiratornog udruženja i Evropske Respiratorne fondacije pod nazivom Healthy Lungs for Life (Zdrava pluća za život). Kampanja je usmerena na podizanje svesti opšte javnosti prema pacijentima sa respiratornim oboljenjima, u najvećoj meri na poboljšanje njihovog kvaliteta života, ali takojde i prema onima koji mogu biti pacijentima u budućnosti.

Cilj ove kampanje je PREVENCIJA i EDUKACIJA široke javnosti kako bi se smanjili štetni efekti plućnih bolesti na društvo u celini. Tema za 2015. Godinu je „Take the Active Option“, u slobodnom prevodu „Budimo aktivni u lečenju respiratornih bolesti“, i promovise značaj redovne fizičke aktivnosti i spremnosti obolelih od hroničnih plućnih bolesti. Očigledni dokazi su potvrdili da je dobra fizička aktivnost najbolji pokazatelj poboljšanja kvaliteta života zdravih osoba i da značajno smanjuje rizik od hroničnih oboljenja.

Ključne poruke kampanje su:

- Fizička aktivnost je važna za respiratorno zdravlje, kako u opštoj populaciji tako i među hroničnim respiratornim bolesnicima
- Redovna fizička aktivnost i dobra kondicija poboljšavaju kvalitet života i smanjuju rizik od hroničnih stanja
- Postoji nivo fizičke aktivnosti koji svaki pacijent može postići
- Loša kondicija pogoršava stanje hroničnih plućnih bolesti i astme
- Tokom fizičke aktivnosti važno je udisati što kvalitetniji vazduh

Kako bi se pokazalo da kampanja nije samo slovo na papiru ili medijska senzacija, u kongresnom prostoru je održan „Lung Cycle Challenge“, interesantan vizuelni način da se pomoću pumpe na nožni pogon postiže snaga kojom se ubacuje vazduh u model pluća, svaki učesnik ili posetilac mogao je da odgovori na ovaj izazov. Takođe je svakom

delegatu preporučeno da pređe 10 000 koraka u jednom danu Kongresa. Tokom Kongresa, na glavnom trgu u Amsterdamu - Dam Square postavljene su ključne poruke kampanje. Sve o ovoj aktivnosti može se naći na: www.healthylungsforlife.org.

Novosti iz oblasti respiratorne medicine

Navike prethodnih generacija i prevencija astme

Izloženost duvanskom dimu i rizik za pojavu astme – najnovija istraživanja pokazuju da deca čije su bake pušile u toku trudnoće, imaju povećan rizik od astme čak i ako njihove majke nisu pušile. Prema podacima Švedskog registra iz osamdesetih godina 20. veka, u ovakvim slučajevima rizik za astmu je povećan 10 do 22%, navodi profesor Bertil Forsberg, sa Umea Univerziteta u Švedskoj. Dr Karolin Lodž iz Melburna, Australija predpostavila je da epigenetska transmisija faktora rizika iz okruženja u prethodnim generacijama, ima uticaja na kasnije rizike od oboljevanja od astme. Švedski i australijski istraživači su skrenuli pažnju da interpretacija faktora rizika za astmu, podrazumeva trenutnu izloženost štetnim agensima iz okruženja, genetsku predispoziciju, ali i nasledene, negenetske rizike kojima su prethodne generacije bile izložene. Za sada, transgeneracijski faktori rizika, ispitivani su samo po ženskoj liniji, a dalja istraživanja su u planu i po muškoj liniji, znači da li je aktivno pušenje bake tokom trudnoće i rađanja muškog deteta, faktor rizika za pojavu astme kod sinovljeve dece. Ovakva zapažanja, vode nas u pravcu korekcije ponašanja sadašnjih generacija, sa ciljem prevencije bolesti kod budućih generacija. Time se potvrđuje stav da korektan način života i redukcija štetnih faktora iz spoljne sredine, pomažu u prevenciji bolesti i u dalekoj budućnosti.

Respiratorne infekcije, nazofaringealni mikrobiom i astma

Grupa istraživača iz Švajcarske, vođena poznatim ekspertima Prof Urs Freyem i dr Filipom Latzinom, istraživala je interakciju infekcije Rinovirusom (RV) i rasprostranjenost bakterija na nazofaringealnoj sluznici dece, kao i njihov zajednički uticaj na razvoj astme u kasnijem životu.

Prospektivno praćenje tokom prve godine života sprovedeno je kod 32. inače zdrave dece, bris nazofaringealne sluznice je ispitivan svake dve nedelje, od 5 nedelje života do kraja prve godine, na prisustvo RV i još desetak različitih virusa. Rezultati su pokazali da je bakterijski diverzitet na respiratornoj sluznici deteta smanjen kada je dete inficirano RV i ima izražene simptome infekcije. Suprotno tome, kod dece kod koje je detektovana asimptomatska kolonizacija, biodiverzitet i gustina bakterija na nazofaringealnoj sluznici su bili u granicama očekivanih normalnih vrednosti. Uz to, deca sa čestim respiratornim

epizodama u prvoj godini života, na kraju perioda praćenja, imala su osiromašen mikrobiom na nazalnoj sluznici. Takvi nalazi ukazuju na interakciju RV infekcije, simptoma i mikrobioma u ranom uzrastu deteta, sa mogućom značajnošću za PREVENTIVNE mere i kasniji razvoj astme. Dr Insa Korten, nosilac ovog istraživanja, navodi da je značaj mikrobioma na crevnoj sluznici odavno shvaćen kao ciljno mesto za prevenciju, te se uvode oralni probiotici kod dece radi očuvanja normalnih varijeteta bakterija. Postoji vrlo opravdana hipoteza da bi promene mikrobioma na respiratornoj sluznici mogle biti povezane sa kasnijim razvojem astme, te bi u tom slučaju intervencija na nivou nazalne i respiratorne bakterijske flore bila prvi i važan PREVENTIVNI korak.

World Pneumonia Day: 12 November, 2015

Forum of International Respiratory Societies (FIRS) zalaže se za PREVENCIJU pneumonija i uspešniji tretman na globalnom nivou kroz inicijativu nazvanu "Decade of the Lung".

Širom sveta, 12. novembra 2015 održavaju se konferencije za štampu, pod sloganom Decade of the Lung, sa namerom da se naglasi značaj respiratornih bolesti i pre svega pneumonija, kao jedna od pet najvažnijih respiratornih bolesti i kod dece i kod odraslih. Pneumonija je glavni uzrok smrtnosti kod dece ispod 5 godina starosti, hospitalizacije i poseta lekaru. Skoro million dece u svetu još umire zbog pneumonije, a veliki broj je moguće prevenirati.

Najčešće smrtni ishod se dešava u zemljama nižeg ekonomskog razvoja i kod dece mlađe od dve godine života. Takođe, više od polovine smrtnih ishoda dešava se van zdravstvenih ustanova, što znači u sredinama gde je rasprostranjenost zdravstvene mreže insuficijentna.

Pneumonija je preventabilna i izlečiva bolest. Upotreba konjugovane vakcine protiv H influenzae b (HiB) i pneumokoka (PCV) značajno je smanjila globalnu učestalost pneumonija kod dece. Visoka pokrivenost PCV kod dece takođe prevenira pojavu pneumonija kod odraslih, stečenim imunitetom. Postoje, naravno i zemlje u kojima PCV još uvek nije uvedena u kalendar imunizacije dece, te se prevencija u tim sredinama još uvek ne sprovodi na pravi način.

FIRS je objavio preporuke namenjene vladinim i nevladinim organizacijama, ministarstvima zdravlja, lekarima, nosiocima zdravstvenih preventivnih programa, sa ciljem da se pojačaju mere PREVENCIJE:

- Poboljšati zdravstvene sisteme na državnom nivou i učiniti pristupačnijim relevantne vakcine, naročito PCV
- Poboljšati nutritivni status dece naročito podržavanjem dojenja optimalno do 6 meseci života
- Promovisati inicijative protiv izlaganja duvanskom dimu, i spoljnim faktorima zagađenja vazduha
- Redukovati HIV-udružene pneumonije preventivnim programima zdravstven zaštite majki i dece i ranom upotrebom retroviralne terapije
- Povećati finansijska ulaganja u istraživačke projekte o respiratornim infekcijama i pneumonijama kod dece.